

Henryk Janocha, Franciszek J. Lachowicz

Szczecinek, woj. koszalińskie. Stanowisko 6

Informator Archeologiczny : badania 15, 258-259

1981

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SZCZECINEK
woj. koszalińskie
Stanowisko 6

Polskie Towarzystwo Archeologiczne i Numizmatyczne
Oddział w Koszalinie
Muzeum Okręgowe i Konserwator
Zabytków Archeologicznych
w Koszalinie

Badania prowadzili mgr Henryk Janocha i mgr Franciszek J. Lachowicz. Finansował WKZ w Koszalinie. Badania na zespole architektonicznym kościoła św. Mikołaja z XIV w. i budynku gimnazjum z XVI/XVII wieku oraz cmentarzu przykościelnym z końca XIV wieku w obrębie Starego Miasta.

Badania wykopaliskowe archeologiczno-architektoniczne przeprowadzono w związku z wykonywanym kapitalnym remontem pawilonu muzealnego mieszczącego się na terenie po byłym kościele św. Mikołaja i byłym najstarszym gimnazjum w Szczecinku, a także cmentarzu przykościelnym. Zabytkowy obszar zlokalizowany jest między obecnymi ulicami: Księżnej Elżbiety, Piotra Skargi i Bohaterów Warszawy, mieszcząc się w obrębie Starego Miasta.

W obrębie remontowanego i odbudowywanego pawilonu muzealnego założono 5 wykopów sondażowych. Wszystkie wykopy przebadano do głębokości ponad 2 metry. W wykopach tych uchwycono i wyróżniono bardzo mocno przemieszane nawarstwienia kulturowe związane z byłym budynkiem szkolnym, byłym kościołem św. Mikołaja oraz byłym cmentarzem przykościelnym. Na poszczególne układy przemieszanych nawarstwień, których wyróżniono w poszczególnych wykopach od dwóch do pięciu składa się gruz ceglany i kamienny, dachówki zmieszane z ziemią i piaskiem oraz spalenizną, a także kośćmi ludzkimi. Chronologicznie cały przemieszany zespół wiąże się z czasami od końca XIV aż do początków XX wieku. Z obiektów architektonicznych w założonych sondażach odsłonięto potężny mur fundamentowy budowli. Mur ten o długości przeszło 12 m i zachowanej wysokości od 0,8 do 1,7 m zbudowany był z potężnych gładów kamiennych bez użycia zaprawy murarskiej, na podsypce piaszczystej. Strop muru wystąpił na głębokości od 20 do 60 cm pod posadzką pawilonu muzealnego. Brak ruchomego materiału utrudnia jego datowanie. Analizując jednak skąpe zapiski źródłowe z dokonany odkryciem, stwierdzić można, że mur ten stanowi fundament budynku najstarszego gimnazjum szczecineckiego. Gimnazjum to bowiem znajdowało się po północnej stronie kościoła pod wezwaniem św. Mikołaja, a więc w miejscu odkrycia muru fundamentowego. Gimnazjum to znane jest z końca XVI wieku, a znacznie zostało rozbudowane przez księżną Jadwigę, żonę księcia zachodniopomorskiego Ulryka około 1640 roku. W założonych wykopach uchwycono też dość nikiłe ślady zabytkowe związane z kościołem pod wezwaniem św. Mikołaja /Cegły, dachówki itp./. Wymieniony tu kościół istniał na wspomnianym terenie od końca XIV wieku do 1909 roku. W sondażach na terenie pawilonu, jak i przy wieży po byłym kościele odkryto szereg pochówków szkieletowych. Przynależą one do cmentarza, który istniał od końca XIV wieku aż do 1812 roku

przy kościele św. Mikołaja i zajmował dość rozległy obszar. Większość dokonanych odkryć, zwłaszcza w wykopach na terenie pawillonu, wiąże się jednak z drugą połową XVI i XVII wiekiem oraz czasami nowożytnymi.

ŚWIDNICA
woj. wałbrzyskie
ul. Muzealna

Wojewódzki Ośrodek
Archeologiczno-Konserwatorski
we Wrocławiu

Badania prowadził Ludwik Andrzej Kamiński. Konsultantem d/s architektury był prof. dr hab. Jerzy Rozpędowski. Prace finansował WOAK. Szósty sezon badań. Zamek /XIII-XVI w. /.

Badania miały na celu przede wszystkim wytyczenie zasięgu zamku od strony południowej. Uwiecznione one zostały powodzeniem. Odkryto południowy mur obwodowy zamku. Odsłonięto odcinek muru o długości 5 m, położony mniej więcej w połowie jego całkowitej długości, wynoszącej 36 m oraz południowo-zachodni narożnik obwodu obronnego. Powyższe odkrycia umożliwiającą odtworzenie narysu obwodu obronnego zamku, który ma kształt wydłużonego czworoboku o wymiarach 36-42 x 74 m.

Podtrzymujemy datowanie obwodu obronnego. Jego budowę rozpoczęto po pożarze miasta i zamku w 1313 r., za panowania księcia Bernarda.

Badania nie wniosły nowych danych do zagadnienia hipotetycznej, wcześniejszej fazy założenia zamkowego.

Badania zakończono. Zespół architektów pod kierunkiem prof. dr. hab. Jerzego Rozpędowskiego opracowuje projekt konserwacji i ekspozycji odkrytych relikwów zamku.

Zabytki wydzielone znajdują się w Muzeum w Świdnicy. Dokumentacja z badań złożona jest w archiwum Ośrodka Archeologiczno-Konserwatorskiego we Wrocławiu.

TARNÓW
Góra św. Marcina

PP Pracownia Konserwacji
Zabytków
Pracownia Archeologiczno-
Konserwatorska
Oddział w Krakowie

Badania prowadził mgr Eligiusz Dworaczyński. Finansował WKZ w Tarnowie. Trzeci sezon badań. Ruiny zamku - okres średniowieczny i nowożytny /XIV-XVI w. /.

Prace kontynuowano wzdłuż głównych osi przecinających wzniesienie po zachodniej stronie zamku, gdzie znajdowały się zabudowania o charakterze gospodarczym.